VARGHA Márta, MÁLNÁSI Tibor, PÁNDICS Tamás

Nemzeti Népegészségügyi Központ, Budapest

E-mail: vargha.marta@nnk.gov.hu

DOI: <https://doi.org/10.29179/EgTud.2021.3.44>

Vízellátás, szanitáció és higiéné helyzete a hazai kórházakban

Összefoglalás:

A vízellátás, szanitáció és higiéné (angol rövidítéssel WASH) az egészségügyi intézményekben meghatározó szerepet játszik a fertőzések megelőzésében és a minőségi betegellátásban. Emiatt számos nemzetközi egyezmény mellett a World Health Assembly is célul tűzte ki a WASH fejlesztését az egészségügyben. A hazai kiinduló állapot felmérésére a Nemzeti Népegészségügyi Központ átfogó helyzetértékelést készített Az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a WHO Európai Regionális Irodája által kötött Kétéves Együttműködési Megállapodás részeként. A helyzetértékelés három részből állt: (1) a szabályozási környezet áttekintése, beleértve a hatályos jogszabályokat, szabványokat és útmutatókat; (2) a tudományos bizonyítékok összefoglalása részletes szakirodalom-kutatással; és (3) a WASH helyzet önbevallásos kérdőíves felmérése a fekvőbeteg-ellátó intézményekben, amelyek az expozíció és tartózkodási idő alapján a legnagyobb kockázatot jelentő egészségügyi intézmények.

A szabályozási keretrendszer – a menstruációs higiéné kivételével – a WASH valamennyi aspektusát lefedi. Az infrastrukturális és ellenőrzési követelményeket jellemzően jogszabályok, míg az üzemeltetésre, használatra, fenntartásra vonatkozó előírásokat szabványok vagy útmutatók tartalmazzák.

A biztonságos ivóvíz minden egészségügyi intézményben biztosított, jellemzően közműves hálózatról. Az ivóvízminőséget rendszeresen ellenőrzik, de ennek eredményéről a kórházak nem minden esetben értesülnek. A vízellátás szempontjából elsősorban a belső hálózatokban elszaporodó opportunisták (pl. *Legionella*, *Pseudomonas aeruginosa*) jelentenek kockázatot, amelyek egészségügyi ellátással összefüggő fertőzéseket okozhatnak. Ennek hazai szakirodalma jelenleg még csekély. A mellékheleységek számára és elérhetőségére vonatkozó hazai szabályozás ambíciózus, de a kórházak nem tudnak teljeskörűen megfelelni az akadálymentesítésre vonatkozó előírásoknak. Nem áll rendelkezésre információ a kórházi szennyvizek minőségéről és az ebből adódó esetleges kockázatokról. A kézhigiéné is az infekciókontroll, különös tekintettel az antibiotikum rezisztenciára a szakirodalomban legjobban dokumentált WASH terület. Az infrastrukturális feltételek jellemzően biztosítottak, de sok kórház a fogóeszközök esetenkénti hiányáról számolt be. A hulladékcsallítás és a takarítás részletesen szabályozott, az előírásokat a fekvőbeteg-ellátó intézmények jellemzően teljesítik. Ugyanakkor hiányoznak az előírások hatékonyságát igazoló tanulmányok.

A felmérés eredményeiről részletes jelentés készült, amely az egészségügyi intézményeknek szóló környezeti-egészségügyi útmutató felülvizsgálatának alapjául szolgálhat.

Kulcsszavak: egészségügyi intézmény, kórház, környezethigiéné, szanitáció, vízellátás